

[Ole Bjørn Kraft.]

nu vil have fastlagt som en fast Regel. Det er derfor nødvendigt, at hvert enkelt Medlem og hvert Parti gør sig denne Situation klar og gør sin Stilling op, med Hensyn til hvilket Ansvar han nu har i den givne Situation, og hvilke Pligter der paahviler ham og Partierne for at modvirke denne Udvikling og for at klargøre, hvordan Stillingen i Virkeligheden er.

Jeg skal ikke her komme ind paa en længere Udredning af alle disse Spørgsmaal, som jeg har haft Lejlighed til at tale om for dette Tings Medlemmer ved tidligere Lejligheder, men der er et Spørgsmaal, som jeg gerne vil berøre under denne Debat, fordi det forekommer mig at være af afgørende Betydning ved Bedømmelsen af den Situation, i hvilken vi befinder os, og ogsaa at have stor Betydning med Hensyn til Fremtiden. Det er Spørgsmaalet om, hvilke Forpligtelser Oppositionen har under den nuværende Situation, hvilke Krav der med Rette kan stilles til den i Retning af Samarbejde og Samvirke med den siddende Regering. For det er givet, at Klaring af dette Spørgsmaal vil være i høj Grad værdifuldt, ikke mindst med Hensyn til Fremtiden, men ogsaa værdifuldt ved Bedømmelsen af det, der er sket i den sidste Tid her, og med Hensyn til, hvor Ansvaret skal lægges, hvor der eventuelt er blevet svigtet.

Det er ikke nogen Hemmelighed, at jeg for mit personlige Vedkommende — jeg tror i øvrigt, det ogsaa gælder mit Parti — staar paa det Standpunkt, at jeg deler den engelske Opfattelse af, at en Opposition har en Forpligtelse til et vist Medarbejderskab, at en Opposition ikke blot er Opposition, men at den ogsaa er en loyal Opposition, at den er rede til at samarbejde med den Regering, som har et Flertal i det folkevalgte Kammer bag sig, og efter min Opfattelse er denne Forpligtelse understreget i Danmark igennem det nuværende Forfatningssystem, hvor Oppositionen har et Flertal i det ene af Rigsdagens to Ting. Givet er det, at dette maa være en Opfordring for Oppositionen til ikke at stille sig goldt og nægtende over for Regeringen, men være villig til et Samarbejde.

Men dette skal ikke drives saa vidt, at det forlanges af Oppositionen, at den paa Forhaand skal bøje sig for alt, og at den

under enhver given Situation skal være forpligtet til at yde sin Medvirken. Ogsaa under den nuværende Forfatning maa der være sat en Grænse, maa der være en Ret for Oppositionen til at afvise et Medarbejderskab, naar det angriber Oppositionens principielle Opfattelse, naar Vedtagelsen af Love efter Oppositionens Opfattelse vil virke skadeligt og nedbrydende. Man taler saa meget om Parlamentets Anseelse og om, at Rigsdagens Indflydelse i Befolkningen og Stilling i Befolkningen skulde være afhængig af, om man kunde blive enig, at alle Parter kunde samles og samarbejde, og en Sandhed er der naturligvis deri. Men det er lige saa sandt, at dette ikke maa føre til et Sammenroderi, et Kammerateri, der udvisker enhver Forskel.

Et æret socialdemokratisk Medlem har for faa Dage siden udsendt en Bog, som han kalder „Pest over Europa“. Det er min sikre Overbevisning, at det har været en Pest over en stor Del af den europæiske Parlamentarisme, at den tenderede i Retning af at udviske enhver Forskel, at den forflygtigede ethvert Ansvar, at den som sit Følge havde en Forskelsløshed mellem alle Partier, som virker ødelæggende paa Karakteren, og som svækker, for ikke at sige fuldstændig ødelægger, den Respekt, som Befolkningen nærer for Rigsdagen og for dens enkelte Medlemmer. Derfor staar jeg paa det Standpunkt, at intet vil være farligere for den danske Parlamentarismes videre Udvikling, end om vi gik ind i den samme skadelige Retning, at ogsaa vi udviskede enhver Forskel i vore Standpunkter, at vi ikke var rede til at staa paa vore Standpunkter og tage Ansvaret for dem.

Men den Regel, at Oppositionen skal være pligtig til et vist Samarbejde, og at den skal yde den siddende Regering de Indrømmelser, der er naturlige som Følge af, at Regeringen sidder med Flertallets Ret i det folkevalgte Kammer, kan kun — det vil jeg gerne understrege — gælde den Regering, om hvilken man tror, at den har Befolkningens Tillid og besidder sit Flertal med Rette. Der har aldrig fra konservativ Side været nægtet Regeringen det loyale Samarbejde. Efter det sidste Folketingsvalg udtalte Det konservative Partis Leder, det ærede Medlem Hr. Christmas